

Sygn. akt VII Ua 47/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz (spr.)

Sędziowie: SO Renata Gąsior

SO Zbigniew Szczuka

Protokolant: sekretarz sądowy Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lipca 2017 r. w Warszawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zasiłek chorobowy

z udziałem (...) S.A. z siedzibą w W.

na skutek apelacji wniesionej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 stycznia 2017 roku sygn. akt VI U 121/15

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

SSO Zbigniew Szczuka SSO Włodzimierz Czechowicz SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 częściowo zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że uznał, iż J. S. nie jest zobowiązany do zwrotu zasiłku chorobowego za okres od dnia 21 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r.

w kwocie 12563,79 złotych wraz z ustawowymi odsetkami w kwocie 27597,02 złotych, zaś w punkcie 2 w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (k. 148 a. s.).

Sąd I instancji ustalił, że J. S. był zatrudniony w (...) z siedzibą w W. od dnia 1 lipca 1997 r. do dnia 31 marca 2004 r. na podstawie umowy o pracę w wymiarze połowy etatu. Ubezpieczony następnie świadczył obowiązki w (...) z siedzibą w S. od dnia 1 kwietnia 2004 r. do dnia 31 marca 2005 r.

na podstawie umowy o pracę na stanowisku specjalisty ds. marketingu w wymiarze pełnego etatu. Ubezpieczony był również zatrudniony w (...) S.A. z siedzibą w W.

na stanowisku starszego inspektora na podstawie umowy o pracę od dnia 17 kwietnia 1983 r. do dnia 24 stycznia 2003 r. w wymiarze pełnego etatu. J. S. w związku

z niezdolnością do pracy przebywał na zwolnieniu lekarskim i otrzymywał zasiłek chorobowy za okres od dnia 21 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r. w łącznej wysokości

12563,79 złotych brutto. Wobec powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział

w W. decyzją z dnia 19 stycznia 2015 r., znak: (...) odmówił J. S. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 21 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r. i zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okres od dnia 2 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r.

w kwocie 12563,79 złotych brutto wraz z odsetkami w kwocie 27595,02 złotych.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego. Sąd I instancji w swoich ustaleniach uznał złożone dokumenty za kluczowe dla rozpoznania niniejszej sprawy i stanowiące podstawę jej rozstrzygnięcia, zaś strony nie składały dodatkowych wniosków dowodowych w sprawie. Sąd I instancji przy ocenie stanu faktycznego nie wziął pod uwagę treści wynikającej z zeznań świadka J. B., gdyż okazały się one bez znaczenia dla sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, że odwołanie J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 stycznia 2015 r., znak: (...) było częściowo zasadne, a w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu. W ocenie Sądu I instancji bezspornym pozostawało, że w okresie od dnia 21 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r. ubezpieczony był niezdolny do pracy i z tego tytułu został mu wypłacony zasiłek chorobowy przez pracodawcę (...) S.A. z siedzibą w W.. W tym samym jednak czasie J. S. był zatrudniony również w (...) z siedzibą w W.. Z zaświadczenia

o zatrudnieniu i pisma z dnia 19 grudnia 2014 r. wynika, że w okresie od dnia 21 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r. świadczył on pracę na rzecz (...) z siedzibą

w W.. Sąd Rejonowy miał na uwadze, że sporny okres zwolnienia lekarskiego odwołującego się przypadał na czas obowiązywania starej ustawy regulującej zasady przyznawania zasiłku chorobowego – ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1999 r., Nr 60, poz. 636 ze zm.). Zgodnie z przepisem art. 17 ust. 1 ustawy ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego

za cały okres tego zwolnienia. Wobec powyższego w ocenie Sądu Rejonowego ubezpieczony

nie miał prawa do pobierania zasiłku chorobowego za wskazany w skarżonej decyzji okres,

a co za tym idzie jego odwołanie w ww. zakresie podlegało oddaleniu.

Sąd Rejonowy jednocześnie zważył, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie w zakresie braku podstaw do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 12.563,79 złotych brutto wraz z odsetkami w kwocie 27595,02 złotych. Sąd I instancji nie badał, czy wypłacony J. S. zasiłek chorobowy jest nienależny, bowiem z dniem 14 grudnia 2016 r. w życie weszła ustawa o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, która dodała przepis art. 84 ust. 7a, zgodnie z którym w przypadku osoby, która nienależnie pobrała świadczenie, decyzji nakazującej zwrot tego świadczenia nie wydaje się później niż w terminie 5 lat od ostatniego dnia okresu, za który pobrano nienależne świadczenie. Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przepis art. 84 ust. 7a ustawy systemowej w brzmieniu wyżej wskazanym stosuje się do rozpoznania odwołań od decyzji ustalających kwoty nienależnie pobranych świadczeń oraz kwoty odsetek i kosztów upomnienia wniesionych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Z uwagi na to, że decyzja została wydana po upływie pięciu lat od ostatniego dnia okresu, za który pobrano świadczenie nienależne, tj. w dniu 16 marca 2000 r., odwołanie w tym zakresie w ocenie Sądu Rejonowego podlegało uwzględnieniu. Tym samym Sąd uznał, iż w obecnym stanie prawnym nie ma możliwości żądania od ubezpieczonego zwrotu nienależnie pobranego przez niego świadczenia. Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy orzekł, jak w sentencji wyroku (k. 152-155 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 8 marca 2017 r. wywiódł apelację zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie punktu 1 zarzucając mu:

- błędną wykładnię przepisu art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w związku z przepisami art. 84 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, ust. 7 i ust. 7a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez uznanie, że nie są spełnione ustawowe warunki do żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia;
- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Rejonowego z treścią zebranego w sprawie materiału poprzez przyjęcie, że do decyzji z dnia 19 stycznia 2015 r. ma zastosowanie przepis art. 84 ust. 7a ustawy systemowej, który wszedł w życie z dniem 14 grudnia 2016 r.;
- naruszenie przepisów postępowania poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny materiału dowodowego oraz sprzeczność sentencji i uzasadnienia wyroku.

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że przepis art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazuje, że przepis art. 84 ust. 7a stosuje się do rozpoznania odwołań od decyzji ustalających kwoty nienależnie pobranych świadczeń i odsetek wniesionych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. W ocenie Oddziału zaskarżona decyzja została wydana w dniu 19 stycznia 2015 r., czyli przed dniem wejścia w życie przepisu art. 84 ust. 7a ustawy systemowej. Dlatego też organ rentowy stwierdził, że w niniejszej sprawie ma zastosowanie przepis art. 84 ust. 7 ustawy systemowej (k. 164 a. s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 marca 2017 r. okazała się być zasadna i zasługiwała na uwzględnienie. Apelujący wskazywał na naruszenie przepisów prawa materialnego oraz na sprzeczność zawartą w sentencji

i uzasadnieniu wyroku, która wynikała z przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów. Ustalenia stanu faktycznego co do zasady nie były kwestionowane przez strony niniejszego postępowania. Jak wynika z bezspornych ustaleń stanu faktycznego, ubezpieczony od dnia 21 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r. był zatrudniony u dwóch pracodawców. W ww. okresie czasu ubezpieczony był niezdolny do pracy i z tego tytułu został mu wypłacony zasiłek chorobowy przez (...) S.A. z siedzibą w W.. Jednakże w tym samym czasie J. S. świadczył pracę w (...) z siedzibą w W., co wynika wprost z zaświadczenia o zatrudnieniu z dnia 23 kwietnia 2008 r. i pisma wystawionego przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową z dnia 19 grudnia 2014 r.

Przechodząc zatem do rozważań prawnych Sąd Okręgowy wskazuje, że zgodnie z przepisem art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1368), ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. W oparciu o ww. przepis Sąd Rejonowy zważył, że ubezpieczony nie miał prawa do pobierania zasiłku chorobowego za okres od dnia 21 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r., co również nie było kwestionowane w postępowaniu apelacyjnym.

Na podstawie przepisu art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 j.t.) zwanej dalej „ustawą”, osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

- świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Zgodnie z dyspozycją ww. przepisu, osoba pobierająca nienależne świadczenie, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami. Ubezpieczony nie kwestionował zasadności powyższego zapisu ustawy, a jedynie wskazywał, że na mocy obowiązujących przepisów nastąpiło przedawnienie roszczenia wynikającego z zaskarżonej decyzji wydanej przez organ rentowy. Tak też zważył Sąd Rejonowy powołując się na przepis art. 84 ust. 7a ustawy, w myśl którego w przypadku osoby, która nienależnie pobrała świadczenie, decyzji, o której mowa w ust. 7, nie wydaje się później niż w terminie 5 lat od ostatniego dnia okresu, za który pobrano nienależne świadczenie. Należy wskazać, że faktycznie zgodnie z ww. przepisem ubezpieczony nie byłby zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 2 listopada 1999 r. do dnia 16 marca 2000 r. Sąd zważył, że dokonując subsumpcji, a więc przyporządkowania niniejszego stanu faktycznego pod normę prawną wynikającą z przepisu art. 84 ust. 7a ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych mógłby dochodzić od ubezpieczonego zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, gdyby wydał zaskarżoną decyzję do dnia 17 marca 2005 r. Jednakże przepis art. 84 ust. 7a ustawy wszedł w życie dopiero na mocy art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 6 października 2016 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1921).

Na podstawie art. 2 ust. 1 ww. ustawy, od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy organ rentowy nie wydaje osobie, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, decyzji ustalającej kwoty nienależnie pobranych przez nią świadczeń oraz kwoty odsetek i kosztów upomnienia, jeżeli od ostatniego dnia okresu, za który je pobrano, upłynął termin, o którym mowa w art. 84 ust. 7a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 3 ww. ustawy, przepis art. 84 ust. 7a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do rozpoznania odwołań od decyzji ustalających kwoty nienależnie pobranych świadczeń oraz kwoty odsetek i kosztów upomnienia wniesionych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Sąd Okręgowy zważył więc, że wprowadzony przepis art. 84 ust. 7a ustawy ma zastosowanie do spraw, które nie zostały jeszcze rozpatrzone w dniu wejścia jego dyspozycji w życie. Tymczasem Sąd Rejonowy w rozważaniach prawnych pominął fakt, że zaskarżona decyzja organu rentowego została wydana w dniu 19 stycznia 2015 r., a co za tym idzie do tego typu spraw stosuje się przepisy wówczas obowiązujące. Na dzień wydania zaskarżonej decyzji, w obrocie prawnym zastosowanie miał jedynie art. 84 ust. 7 ustawy, zgodnie z którym należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej te należności. Reasumując, skoro na dzień wydania decyzji nie obowiązywał przepis art. 84 ust. 7a ustawy, nie było więc możliwe jego zastosowanie przez Sąd Rejonowy w odniesieniu do tej właśnie decyzji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSO Renata Gąsior SSO Włodzimierz Czechowicz SSO Zbigniew Szczuka

Zarządzenie: (...)

(...)